

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:

Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Válság.

Makó dec. 6.

Zsákutcából zsákutcába! Már csak ez a sorsa a Khuen-kormányának. A kapkodás és tájékozatlanság, mely ezt a szerencsétlen kormányt jellemzi, csak úgy bosszulja meg önmagát, mint a gerinctelenség, melylyel Bécsben szemben viselkedett mindig. Khuen, aki a kánikula bekövetkezése előtt hős pózba vágta magát, most hétrét görnyedve áll maga sem tudja, ki előtt? A magyar parlamenti ellenzék előtt-e, mely nem engedte letörni magát, vagy Bécs előtt, mely nem tudja megbocsátani neki, hogy nem tudta letörni az ellenzék, amire pedig fogadkozott?

S íme, elérkezett a válsághoz is. Most a kormány feje Bécsben van. Ma részt vett ott egy közös miniszteri tanácskozáson. Azalatt ide haza fenekestől felfordult minden. Most már nem gerendák, de szilánkok sem tartják a parlamenti békét. Nagy harcot fejtett ki a kormány az obstrukció ellen és nagy önmegtagadás árán kötötte meg az ideiglenes békét. A harc is hiába való volt. A békét is hiába kötötték. Mind az csak azért és pusztán azért, mert semmi mást nem tartott szem előtt, csak kizárólag Bécsnek az akaratát és kutyába se vette Magyarország óhajait. A szolgái készséget most szolgái meghunyászkodással fizetik meg.

Máskor, ha valamely pártközi tanácskozáson részt vett valamely miniszter, a pártok joggal tételezhették föl, hogy a miniszter a kormányt képviseli és kijelentései kötelezők a kormányra is. Most ez is megváltozott. Székely Ferenc igazságügyminiszter jelen volt az első pártközi értekezleten és kijelentéseket tett. S megtörtént az a hihetetlen és hallatlan dolog, hogy a kormány pártja egyszerűen dezavualta, semmisnek jelentette ki a miniszter kijelentéseit.

Justh Gyula, aki határozott karakter és rendületlenül áll amellett, amit mond, nem ment bele abba, hogy ma megváltoztassák azt, amit tegnap határoztak. Egyszerűen a faképnél hagyta a második értekezletet és a habozó minisztert.

Letl erre lőtás-futás. Székely is, Lukács is Bécsbe szaladtak, hogy a miniszterelnököt informálják a történetekről. De akárhogy informálják is majd, kétségtelen marad, hogy a kormány újabb zsákutcába jutott és a fejtelenség egyre növekedik a kabinetben.

S ezt a fejtelenséget növeli az, hogy „odafönn” is zavar és egyenetlenség ütött tanyát. Hötendorfi Conrad vezérkari főnök bukása okozta ezt a zavart és a rónörökös kommunikációja, amelylyel Conrad bukását kísérte. Ugy látszik, Conrad magával ránt má-

sokat is a bukásba. Aehrenthal is mindennap a fejéhez kapkod, meggyőződni akarván, vajjon a helyén van-e? És Khuen is hasonló helyzetben van. Az egész magyar kabinet érzi a veszét és minden jel arra vall, hogy a végét járja.

Ily helyzetben van a magyar felelős kormány. Hogy holnap még rosszabb helyzetben lesz, az valószínű. A nemezis érvényesül. Addig akarta a kormány letörni az ellenzék, amíg maga tört le. S ha beteljesül a sorsa, még egy sajnálkozó sóhajlás sem fogja kísérsni bukásában.

A véderőreform.

A dezavualt igazságügyminiszter.

A t. Ház ülése.

— Telefon értesítés. —

Budapest, dec. 6.

A képviselőház napirendjén ma a véderőreform tárgyalása szerepelt. A Ház tanácskozásánál azonban érdekesebb a folyosó hangulata, a mely hű tükre annak az elmérgesített helyzetnek, amely Székely Ferenc akciójánuak dezavualásával állott elő. Ez a kérdés még mindig függőben van. Székely Ferenc tegnap Kossuthnak és Batthyánynak azt mondta, hogy délután Bécsbe utazik. Az utazás előtt azonban beszélt Lukácsnal s telefonon megállapodtak, hogy Lukács egyedül utazik Bécsbe, megbeszéli az ügyet a miniszterelnökkel s tárgyalása eredményéről telefonon értesíti.

A másik érdekes esemény az, hogy Apponyi Albert gróf ma reggel interpellációt jegyzett be Conrad vezérkari főnök lemondása és a külpolitikai helyzet tárgyában. Az interpelláció nagy feltűnést keltett, mert a kormánykörök azt hittek, hogy az ellenzék a kérdést nem fogja bolygatni, hanem inkább örül a harci párt bukásának. A dolog azonban nem így történt s most, hogy az események kezdenek kijegecesedni. Apponyi Albert bejegyezte interpellációját.

A Ház mai ülést Návay Lajos elnök fél 11 órakor nyitotta meg.

A napirend szerint következett a véderőreform tárgyalása.

Bizony Ákos Kossuth-párti volt az első felszólaló. Beszéde elején a Ház engedélyt kérte arra, hogy a tárgytól eltérhessen. Mindenekelőtt azzal foglalkozott, hogy vajjon ez a Ház hivatott-e ilyen fontos kérdésben dönteni. A paktumra már nem lehet hivatkozni, mert a koalíció már felbomlott s az új kormányt nem köti annak megállapodása. De a jelenlegi választási törvény nagyon szűk. Igaz ugyan, hogy a 48-as parlament keretei még szűkebbek voltak s mégis döntöttek sokkal fontosabb kérdések-

ben is, de most a demokratikus baladás útján vagyunk s nem a kezdet kezdetén. (Helyeslés.) Majd történelmi alapon fejtegette a magyar hadsereg létjogosultságát. Elismeri a többség kétségkívüli jogait, de a legfelsőbb politikai szempontokból szükségesnek tartja, hogy a nemzetet ebben a kérdésben újból megkérdézzék. Ismertetett az ellenzék küzdelmét a véderőjavaslatok ellen s bizonyítja, hogy az obstrukció jogos volt. Az ellenzék újabban is megmutatta, hogy hiva az alkotmányos kormányzati rendszernek és minden nagyobb vita nélkül keresztüleresztje a költségvetést, mely nemzeti érdekeket is szolgál. Törvényellenesnek jelenti ki a kormányt az az eljárást, hogy a véderőjavaslatok tárgyalása miatt az egész nyáron át együtt tartotta a parlamentet. (Helyeslés.)

Ezután interpellációk következtek. Ülés vége 2 órakor.

A villanyvilágítás mizériái.

Az állapotok nem javulnak.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, dec. 6.

A mi villanyvilágításunkra is el lehet mondani, hogy sohasem volt jó. De viszont azt is elismeri mindenki, hogy méreg drága ez a világítás és korántsem éri meg azt a pénzt, melyt érte egyesek és maga a város, mint erkölcsi testület, fizet.

Talán szívesen fizetnék úgy az egyesek, mint a város a villanyvilágításért járó magas járulékokat, ha magára a világításra oly borzasztó sok panasz nem hangzanék fel lépten-nyomon.

A magánosok azért panaszkodnának, hogy a világítás sötét, a város meg néha észre is veszi, hogy nem ég minden lámpa, már tudniillik olyan lámpa, melynek a villanyvilágítási társasággal kötött szerződés értelmében égnie kellene. Viszont észre veszi a város azt is, ha egész utca lámpái nem égnék.

Régebben mikor még a villanytelepen nem volt meg az ugynevezett központi kapcsoló, az ilyen mulasztások ellen azzal védekezett a villanyvilágítási társaság, hogy a lámpagyújtogatók nem teljesítették kötelességüket és a nagyobb hű-hő kedvéért egymásután küldte el a villanyvilágítási társaság lámpagyújtóit.

Néhány év óta a központi kapcsolóval nem teljesíti a villanyvilágítási társaság a várossal szemben elvállalt kötelezettségét. Soha még annyi panasz a villanyvilágítás ellen föl nem merült, mint az utóbbi időben. Néha egyes utcákban egész éjjel afrikai sötétség van a villanyvilágítási társaság jóvoltából. Arról nem is szólunk, hogy a legtöbb lámpa nem gyul ki a villanyvilági-

tási naptár szerint megállapított időben.

A napokban irtunk arról, hogy a villanyvilágítási részvénytársaságnak azt a sok mulasztását már maga a polgármester is megso-kalta és mivel hasztalan keresett orvoslást a helybeli igazgatóságnál, a központi vezetéshez fordult, hol is a várossal kötött szerződés értelmében követelte Makó város jogait,

Azonban a polgármester itt sem ért el célt. A központi igazgatóság a polgármester panaszát mibe sem vette. Nem marad hát más hatra, minthogy a város képviselőtestületének kell magát közbevetnie és ha másként nem megy a dolog, meg kell indítani a városnak az eljárást a szerződés felbontására, mi nem lesz nehéz, mert nem a város, hanem a villanyvilágítási társaság volt a szerződés szegő.

Kié a Máv.?

Nem az országé, hanem Tisza Pistáé.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, dec. 6.

Az ember azt hiáné, hogy az államé. Pedig nem az.

A vonat a mungóké. Tisza István gróf a koronázatlan Máv.-király, aki előtt áhitatos böggessel leterdel a mozdony, akinek hatalmát bugva tülkölik az amerikai rendszerű lokomotivok kürtői. Tisza parancsol a Máv.-nak. A bihari urak, a Tisza-gárdisták szintén kiskirályok a kupékban. Jaj annak, aki benyit a kocsiukba vagy annak a kalauznak, aki elfelejt nekik kezét csókolni.

De nemcsak a kalauznak parancsolnak ezek a Tiszapisták, hanem magának az igazgatóságnak is. A múlt hónap közepén Erstey Péter, a berettyóújfalusi választókerület képviselője, aki mint mungó lelkes Tisza-huszár, azt kérte a Máv. igazgatóságától, hogy Biharkeresztes gyorsvonati megálló legyen, hogy ott a délelőtti, meg a délutáni gyorsvonat is megálljon. A Máv. igazgatósága alaposan megvizsgálta a kérést és úgy találta, hogy teljesíthetetlen. Ennek sokféle oka van. Így a többi közt az, hogy ha a gyorsvonat Biharkeresztesen megáll, akkor ez éppen öt perc késést jelent, ami pedig nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi csatlakozást is károsan befolyásolná; továbbá megállapították, hogy a távolsági forgalomból hetenkint csak tíz-husz utasa akad Biharkeresztesnek, tehát nem olyan nagy a látogatottsága, hogy ezért érdemes volna akkora kockázatba belemenni, mint a csatlakozások megzavarása. Mindezek az okok és még más okok

alapján az igazgatóság elutasította a kérelmet es ilyen értelmű írást adtak ki Marx igazgató aláírásával.

Erstey, a mungó, nem esett kétségbe, hanem szaladt Tisza Istvánhoz:

— Kegyelmes uram, ez már mégis disznóság. Nézd, kérlek szépen, el merték utasítani az én kérelmemet. Parancsold meg, kérlek Beöthynek, hogy tanítsa meg a Máv-ot tisztességre.

Ugy is lett. A Máv. igazgatósága a kereskedelmi minisztertől ilyen dörgedelmet kapott:

— Elvárom, hogy az igazgatóság oly javaslatot tesz, hogy a biharkeresztesi megállóra forgalmi okokból szükség van.

No most mit csinál a hatalmas Marx János? Semmit. Miután még egyszer kimutatta, hogy a biharkeresztesi megálló szükségtelen és káros, hát majd kimutatja, hogy a kérdéses megálló szükséges és hasznos. December közepétől Erstey Péteréknek megáll a gyorsvonat.

Most tessék megmondani, hogy ki parancsol a Máv-nál, kié a vasut?

Halál a forró vízben.

A gondatlanság halottja.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, dec. 6.

A szülői gondatlanság ismét az oka, hogy Apátfalván egy ártatlan kis gyermek lelke idő nap előtt az égbe szállott.

Nincs nap, hogy a napisajtó ne volna kénytelen egy-két ilyen szomorú dolgról beszámolni. Mintha anélkül is nem volna elég nagy gyermekhalandóságunk, mintegy ennek a borzasztó számnak növelésére szolgál még a szülői gondatlanság, melynek évenként számtalan ártatlan gyermek esik áldozatul.

Apátfalván is hasonló dolog történt tegnap, melyről levelezőnk az alábbiakban értesít bennünket.

Veréb András gazdálkodó ezelőtt három évvel kötött házasságot. E házasságból eddigelé egy kis fiuk született. Ez volt a szülők szemfénye, kit mindketten rajongásig szerettek és mégis midőn a kis fiu bajba került, a jó módu szülők nem úgy jártak el vele szemben, mint kellett volna.

Tegnap délelőtt Veréb Andrásné a szobát akarta felmosatni és e célból egy dézsa forró vizet hoztak be a szobába.

A kis fiu is a szobában volt, bár rajta kívül ott volt apja, anyja is. Ugyanekkor a kis fiu apjától egy kis kenyeret kért. Az apa sietett a kérést teljesíteni. Kenyeret vágott és háttal volt kis gyermekéhez. Már éppen át akarta nyújtani a kenyeret, mikor egy *loccsanás után rémes sikoltás hallatszott*. A kis András beleesett a forró vízbe.

A kétségbeesett szülők bár azonnal kikapták gyermeküket a forró vízből, de az mégis oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy *sebbebe pár órai kínos szenvedés után meghalt*.

Igaz ugyan, hogy a kis fiut nem lehetett volna megmenteni az életnek, de hibát követtek el a szülők, hogy a nagyon szenvedő kis gyermekhez orvost nem hívtak.

Ma délelőtt aztán kiszállott a helyszínére Szobonya Miklós, a

makói járásbírószék vizsgálóbírója, Paku Imre dr városi főorvos és Molitorisz Kálmán dr kórházi orvos, kik a kis hullát felboncolták és megállapították, hogy a kis fiu égési sebei föltétlenül halált okozók voltak.

A szülők ellen gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt az eljárást megindították.

Nők a közigazgatásban.

A Zsiga Margit kártársai.

Makó, dec. 6.

Annak a hírnek a kapcsán, hogy a közigazgatási bíróság Makó városi irnokká megválasztott Zsiga Margitot a felebbezések elutasításával állásában megerősítette a „Pesti Hírlap” mai számában írja a következőket:

A nők arravalósága a közigazgatásban mindig kétségen felül állott és — ha a furor amoris időszak jelenléteitől eltekintünk, el kell ismerünk, hogy a hivataloskodásban a gyöngébb nem sokkal nem áll hátrább az erősebbnél, sőt vannak már hivatalok, ahol csak a nőt tudjuk elképzelni a közszolgálatban, mint például a telefon. Anyai kínzást, megbántást, idegességet, ami percenkint éri a telefonkezelőket, csak a női nem anyagi jóság és példás türelme tudja elviselni. A telefonos kisasszony (még ha asszony is) olyan foglalkozási fogalom, mint például a katona. A telefonkezelő csak nő és kisasszony lehet, a katona pedig férfi; az ellenkezője csak raritás, ritkaság és kivétel lehet a közgondolkozásban. A kisdudóv-intézetekben is csak a dedős kisasszonyt tudjuk elképzelni az ő anyaságra való hajlamaival, hiszen az ő foglalkozása csak a gyermekjátékok folytatása; nem viasz, hanem eleven babákkal folytatja a játékot, a szép, szelid és tiszta élet gyönyörűségét. Lehet-e szobrot elképzelni, mint a romlatlan, tiszta, üdö gyermekszív igaz, őszinte szeretetében tölteni el az araszra szabott emberi életet? A postás-kisasszony, a tanítónéni, a gépirókisasszony, az apró hirdetésekben folyton keresett „irodistandó” (rémes hangzású, pesti meghatározás az egészséges, vidéki fülnék) közfogalmak ma már. Már a közigazgatásban is régóta szerepük van, ha a férjük révén is. Híres, nevezetes, alföldi városban évtizedeken keresztül mondogatták az emberek, hogy az Imre „néni” felesége a Julesa „bácsi” — polgármester! Mennyivel kevesebb durva szó hangzana és mennyivel kevesebb pofon csattanna el a szolgabírói hivatalokban ha az irnok — nő lenne! A hivatali durvaságokra milyen szelidítően hatna a nő jelenléte! Hogy formálná igazán urra a néhol parasztnál is parasztabb szolgabíróit is! (Tisztelet a kivételnek!) A makói eset, hogy Zsiga Margit kisasszonyt irnokká választották és állásában a felebbezések ellenére is megerősítették, nem az első és egyedül álló, hogy a közigazgatásban is nyugdíjhoz kötött álláshoz juthat a nő. Szeged városa jeruzsálem távolsággal előzte meg ebben a fontos hagyomány és címeres ökrök hazáját: Makót. Szegeden számtiszti állást tölt be nő (Jakabfy Lenke) már 20 év óta; a város könyvelési osztályánál szolgál és hivatalát kifogástalanul tölti be. Az édes atyja szintén városi tisztviselő volt és halála után megkérte a szintén néhai, jó öreg Pálffy Ferenc polgármestert, hogy árván maradó leányát alkalmazza a városnál, ha ő meghal. A polgármester megígérte és ígéretét be is váltotta; a kisasszony megfoglalt a számtiszti állásban, jobban mint a férfi kártársak és megmaradt „bekötött fejjel” is számtisztnak. A makói Zsiga Margit kisasszony bizonnyára nem fog megharagudni, hogy

„az első nőtisztviselő” dicsőségét másnak kell átengednie, mert a magyar közigazgatásban még K. Jakabfy Lenkét is megelőzték már századokkal a magyar nők és nem az alárendelt, segéd- és kezelőszemélyzet társaságában foglaltak helyet, hanem a közigazgatás étén állottak, mint — főispánok. Ma természetesen nem is lehetnének, ha föltámadnának főispánok, mert az asszony főispánok (mint Zrinyi Ilona is) mind *kurucok* voltak, nem pedig bécsi, dróton rángatott mungók.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptára. December 7. Csütörtök. Római kath. Ambrus pk. † Gör. kath. November 23. Amfilok pk. — Nap két 7 óra 33 perckor, nyugszik 4 óra 8 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Hélyenként éjjeli fagy és délnyugaton csapadék várható. — Sürgönyprognózis: Éjjeli fagy s nyugaton, délen elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 3-8 fok Celsius.

— Justh Gyula sajtópőről. Budapestiről jelentik: Justh Gyula, a függetlenségi párt nagy nevű vezére sajtópőrét indít u. „Budapesti Napló” című lap ellen, amely azt írta róla, hogy szövetkezett a kamarillával és amit csinál, az hazaárulás. Tudni kell, hogy az említett újság a kormány által erősen szubvencionált lap és teljesen a nyilvánosság kiadásával jelenik meg. Minden cikét a kormány sugalmazza és így igazán legkevésbé sem csodálható, hogy ilyen hazug és perfid írásokkal van tele az egész újság.

— Tanácsülés. Makóváros tanácsa holnap csütörtökön délelőtt tartja meg rendes havi ülését Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével.

— Ajánlat a kaszaperi birtokra. Makóvárosának 600 kis hold földje van Kaszaperen, mely ez idő szerint 21 ezer koronáért van hasznosbérbe kiadva. A tótkomlósi hitel-szövetkezet valahonnan arról értesült, hogy Makóvárosra ezt a földjét el akarja adni, azért kérdést intézett annak ára iránt a polgármesterhez. Nagyon természetes, hogy a városnak nincs szándéka eladni ezt a birtokot, mely elég jól jövedelmez a városnak.

— Pályázó díjok. Karancsi Szilárd ki ez idő szerint a rendőrkapitányi hivatalban van mint díjnok alkalmazva, ma pályázott a városnál üresedésbe jött irnoki állásra.

— A harmadik millió. Budapesti előkelő forrásból vesszük azt az értesítést, hogy a városok megsegítésére folyó évre megszavazott harmadik millió koronát a belügyminiszter a jövőhéten fogja kiutalványozni, mihejst hazaérkezik üdüléséből. Az utalványozással egyidejűleg terjeszti be a képviselőház elé a vonatkozó törvényjavaslatot is, amely a segítség kiutalványozásának alapja lett. A beavatottak szerint a fizetés rendezés jelentékeny méltányosabb lesz, mint az eddigi s a városoknak több rendelkezési jogot biztosít.

— Téglat kérő utca. Az Andrásy-utca lakói ma kérvényt intéztek a városi tanáshoz, melyben utcájuknak kikövezését kérik. A városi tanács holnap ülésén tárgyalja a kérelmet.

— Zsidó nőegyleti teazsurok. Az utóbbi évek legkedvesebb és legkeresettebb téli összejövetelei kétségkívül a zsidó nőegylet vezetősége által rendezett teazsurok.

Makóváros egész intelligenciája zivenesen részt vesz ezeken a zsurokon, mert igen csekély pénz áldozattal szórakozást talál mindenki és egyben a jótekonyságot is gyakorol. Ez évben az első teazsounát a legközelebbi vasárnap, december 10-én tartják meg, mint más években a kereskedők együletének helyiségében, délután öt órától kezdve. Belépő-díj egy korona, amely összegért teát is felszolgálnak. Meghívókat nem bocsátottak ki és a vezetőség ez uton kívánja közölni, hogy vendégeket külön meghívások nélkül, — szívesen lát. Méltán remélhető, hogy ugy a legközelebbi, mint a későbbi zsurók a legjobban sikerülnek anyagilag és erkölcsileg egyaránt, mert olcsóbb és nemesebb szórakozást keresve sem lehet találni.

— Tisza István fizet. A régi Tisza-uralomnak legerősebb fegyvere az emberek lekötözése, állásukba juttatása volt. Ezt a Tisza-hagyományt gondosan ápolja Tisza István is, aki bőkezűen gondoskodik a bihari gárdáról. A két Beöth legújabb előléptetése is mutatta ezt. Most újabb híre jön annak, hogyan gondoskodik a bihari urakról a geszti junker. Nagyváradról jelentik, hogy Miskolczy Ferenc bihari főispánt a belügyminiszteriumba miniszteri tanácsosi ranggal hívják be szolgálatra. Utódjául Markovits Manó főszolgabíróát emlegetik, aki Tisza István gróf szűkebb baráti környezetéhez tartozik.

— Adományozás. Löffler Jakab, ki néhány évvel ezelőtt Makóról Aradra költözött lakni, ma 500 koronát küldött az épülő makói zsidó templom céljaira.

— Mungósóhaj. „Próvizórium! Hát ez mi? Az osztrákok mosolyognak, óh akkor már tudom, hogy ez Magyarország nem lesz jó. Azt akarják ugyanis, hogy egyelőre! — csak 30,000 katonával adjunk többet egy évre. Vagyis: az ő óhajátuk teljesül, a mi pénzünk elfogy, ami vérünk elcsurog s a nemzeti vívmányokból semmi sem lesz. De ebből sem lesz ám semmi sem. A 48-asok majd elverik e fölött a sületlen osztrák számárság fölött a port. S jajjal, én már érzem is, hogy mint száll ki beötlünk is a por!”

— Törvényjavaslat a záróráról és a vasárnapi munkaszünetről. Hír szerint a kereskedelmi tárca képviselőházi tárgyalása folyamán felszólaló kereskedelmi miniszter, felszólalása keretében fogja benyújtani, esetleg csak a legközelebbi benyújtását jelezni az üzletek esti zárórájáról és a vasárnapi munkaszünet rendezéséről szóló javaslatoknak. A Magyar Hírlap közlése szerint az új törvényjavaslat értelmében az esti egység 8 órai záróra lesz törvényesen megállapítva, kivételt csak az élelmi-áru üzletek képeznek, amelyek 9 óráig tarthatók majd nyitva. A teljes vasárnapi munkaszünet pedig kiterjesztést nyer az egész országra és kivételt csak a karácsony előtti vasárnap lesz, olyformán, hogy ha a karácsony megelőző nap vasárnap, akkor az előző vasárnapra is, vagyis két vasárnapra függesztetik fel a munkaszünet, ha azonban a karácsony megelőző nap nem vasárnap, akkor csak az előző egy vasárnapra függesztetik fel a munkaszünet.

— Közeledik a karácsony. Az elkövetkező rövid pár hét főszezónja a kereskedőknek, a kiknek most kell összeszedni a drága boltbérletet, munkabéreket és egy kis pénzümagot

a hitelezőknek, a kik a karácsonyi jó üzletnek reményében újév utánig is elvárják követeléseikkel. Sok egzisztencia függ ettől a pár héttől, mert főleg a kis és középkereskedők egész évben nem bonyolítanak le akkora üzleti forgalmat, mint — ha jól megy — decemberben. Kívánatos volna, ha a magyar iparpártolás jegyében eszközölné a publikum a bevásárlásait és a külföldről ide hordott selejtes árukat mindenütt konzervens visszautasítaná. Ilyen eljárással többet nyerne a magyar ipar mint „iparvédő egyesületekkel”, felolvasásokkal, meg tulipánmozgal-makkal.

Az időjárás. December eleje há-tározottan hűvösre változott s a téli-kabát most már átvette uralmát. A barátságatlan, borongós, ködös na-pok épen nem nevezhetők kedvesek-nek s ha véget érnének, senki sem busulna utánuk. Az ország nagy ré-szében fagyok nem jelentkeznek ugyan, de a meleg a reggeli órák-ban csak egy-két fok körül jár. Erdélyben és Felsőmagyarországban azonban olyan idők járnak, a melyek a disznóölésekre nagyon is kedvezők. Erdélyben a higany ugyanezest le-süllyedt s két-három fok hideget majdnem egész napon át mutat. A hideg tekintetében persze most is a Brassó közelében fekvő Botfalú játssza a főszerepet, ahol hétfőn 12 foknyi volt a hideg s ahol kedden reggel majdnem 8 fokra ment le a higany zérus alá. Felsőmagyarorszá-gon a hőmérő csak egy-két foknyi hideget jelez, de ez az országrész azért mégis tartja magát a télies hi-deg jegyében, mert itt-ott már hava-zik is. Másfelől Erdély egyik másik helyén is lehullott a hó, ha mindjárt kis mértékben is. Az idő-jelző állomás azt mondja, hogy lé-nyegtelen hőváltozás következik be és hogy a nyugoti részen esapadék-hoz jutnak.

x Naponta friss „Baksőr” kapható Erdely József Barcsay-utcai vendéglőjében.

Keressz az asszonyt.

A palotai öreg magyar buja.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, dec. 6.

Ma délután kocsin állt meg a ma-kói ludpiac mellett. Az ülésről olyan 60 év körüli, jó erőben levő, gazda-ember szállott le és egyenesen a posztoló rendőr felé tartott:

— Mondja, rendőr ur, nem látott erre egy kissé kövéres menyecskét, két kis esomaggal?

— Nem láttam! — szólott a rendőr.

Megeredt aztán a magyar nyelve és elmondta az alábbi históriát.

Palotára való özvegy ember. A mult hét elején, hogy Makón járt, bement ebédelni az egyik koresmá-ba. Feltűnt neki egy ott lévő takaros menyecske. Egy asztalnál ültek s összebarkóztak. Elmondta az asz-szony, hogy özvegy, háza, földje van Tápén.

A mi magyarunk is elmondta, hogy özvegy ember, van egy kis házacskája Palotán, meg egy hold földje is, nagyon szeretne egy ren-des takaros asszonyt. Addig beszélt, hogy az asszonyt még ott meg-kérte.

— Nem bánom! — szólott az asz-szony.

És délután kocsin együtt mentek ki Palotára s szombaton bevásárolt. Vasárnap reggel körüljárta az asszony a gazdát.

— Apjukom — mondotta — ne él-jünk hit nélkül, fogasson be, men-jünk be Makóra megesküdni.

Ugy is lett. Délután befogott a gazda s elindultak Makóra. Itt az asszony megszólalt a „Korona” előtt:

— Nézze apjuk, ez a városháza; adja ide a bugyelárist, bemék a bi-zonyítványomért, rögtön itt leszek.

A gazda szót fogadott, betért az egyik koresma udvarára, míg az asszony elment. Levette az istrán-got az ember s várt, várt, egyik óra a másik után mult el, de Lidi asz-szony csak nem jött. Délután 3 óra-kor azután elunta a várást s bejött a főtérré. De bizony hiába kutatott. Lidi asszony eltűnt a pénzzel és ru-bákkal együtt.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ő maga. (112)

XI.

A leányok rémes története.

A legyőzött törzfőnök megint talpra ugrott, rám rohant és irtó-zatos csapást mért a számra ösz-szeszorított öklével. Több fogam kitért s vér öntötte el a számát. Az ajkaim is berpedtek s égé-szen el voltam kábulva. A hatás a jelenvoltakra megdöbbentő volt.

A harcosok felugráltak megbot-ráncozva a gyáva tett fölött s többben készen lettek volna fel-nyársalni főnöküket, ha én vissza nem tartottam volna őket.

Elragadtott a düh s kikapván törőmet az övemből úgy, hogy senki észre nem vette, egész erő-vel szívembe döftem a kurta éles pengét. Holtan zuhant a lábaim elé halk hörgéssel.

Kirántottam a tört úgy, hogy ismét láthatatlan maradt.

Ez, ama ténnyel párosulva, hogy a végeztes sebből vér nem jött ki s belső elvezés állott be, a benszülötteket arra a hitre bírta, hogy valami természet fölötti módon mértem halálos csapást ellenfe-lemre.

Tudni kell, hogy ott időzésem alatt minden alkalmat megragad-tam, hogy ezt a hitet megszilár-dítsam a benszülöttekben. S a mint az óriás természet vad holtan terült el a földön, lábamat a sebre tettem, karjaimat összefontam s diadalmasan tekintetem körül a lelkesült tömegem, mint egy ókori gladiátor.

A törvény és az etiket szabályai szerint azonban a halott legköze-lebbi rokonainak teljes joguk volt kihívni engemet, de nem tették, valószínűleg, me t maguk is bot-rányosnak találták ellenfelem gaz-csinyjét. Megtettem a szokásos kérdést, de senki sem állott ki a sikra, ellenkezőleg elhalmoztak szerencsekívánatokkal, sőt a fő-nökséget is felajánlották. (Folyt. köv.)

Valódi, tiszta kék-szilva

pálinka

teljesen szeszmentes 1 frt. literje Iritz Sámuel özv. cégnél.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza:	22 - 22.20	„
Kukorica:	17 - 18	„
Árpa:	18 -	„
Zab:	19 - 19.20	„

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	12 - 13	K.
Foghagyma:	15 - 16	„
Petrezselyem:	15 - 16	„
Sárgarépa:	10 - 12	„
Dughagyma:	8 - 9	„

A hagyma árak 100 kilónként értendők.

Makói Uránia-színház.

Pénteken

nagy

büvész előadás

és gyönyörű új műsor az Urániában.

Eddig még Makón soha nem látott szenzációs

büvészi mutatványok.

Helyárak: I. hely 80 fillér, II. hely 60 fillér, III. hely 30 fillér. Karzati ülőhely 50 fillér, Karzati állóhely 20 fillér. Gyermek az I. és II. helyen a helyárak felét fizetik. 134

Az igazgatóság.

Eladó

a Lonovics-su-gárut mentén levő lesi-beli földemből 300 négyszögölet egy vagy két házhelynek jutányos feltételek mellett eladó.

Dr. Kiss Pál.

Lapkihordó-fiúk

felvételnek a kiadóhivatalban.

Szép elsőrendű zöld

here-széna

kapható

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Az „ÓRANGYAL”

disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. kö-zönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászcikke-ket a legegyszerűbbtől a leg-diszesebbig — a mai modern kor és izlés szerinti kiállítás-ban — a legszolidabb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászkocsiért külön díj nem számíttatik. Tölgyfa kereszték és fejják a legolcsóbb árban szereshetők be nálam. A név-felirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve: 161

özv. Gyurik Lajosné,

Kenyér-piac. (Tőkey-házban.)

Egy jó magaviseletű

azonnal fel-f i u vétetik.

Kezdő havi

fizetése 12 korona. Utcisó évben havi fize-tése 20 korona.

Makói Független Ujság nyomdájában.

Kifőzött

törkölymag

soványdisznó és apró jószág-nak való állandóan kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Gyógyszertár átvétel!

Ezennel szives tudomására hozom a nagyközönségnek, hogy a

Wéber & Bárány-féle a (Szegedi-utcai)

»Az Isteni gondviseléshez« címzett

gyógyszertárat megvettem.

Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi különlegessé-geket, kötszereket, stb. stb. Raktáron nem lévő dolgokat, a legrövidebb idő alatt meghozatok.

A nagyközönség szives támogatását kérve

SANDOR ZSIGMOND

gyógyszertártulajdonos.

206

Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak **Tubarózsa-**szépitőszereket használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét, pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!

Tubarózsa-kenőcs a legjobb sömör, szeplő és májfolt elmulasztására!

Tubarózsa-tej-től az arc hófehér lesz!

Tubarózsa-lőlgypor, Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni víz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növést legjobban elősegíti! o o o o o

Az őszülő hajnak eredeti szint ad a **Hajrengátor!**

»Salotor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti!

Minden gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagyraktára.

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszertára a »Szent István«-hoz
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalékos árengedmény. Erős vasúti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességekdivatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legerősebb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész (20)
Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

NŐI FELÖLTŐK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legújabb őszi- és téli ujdonságokban; színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

o o Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek. o o

Mértékszerűtleni rendelések elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!

Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék.
Keresztelő párnák, fejkötők és himzet piqe paplanok.
Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

(171) Szőrmeárak, boák, muffok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. Legújabb divatu

női- és leánykalapok!
Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.
Gisztitések és alakítások a legújabb divat szerint.

Pártos E. és Tsa Makó. Főtér, (az Otthon-kávéház mellett)

Ertesítés!
Naponta friss, eredeti **kőbányai** gyári töltésű **MALÁTA-SÖR** kapható Iritz Sámueli özv. cégnél.

Sürgösen eladó.
Görög Ágnes elhalálása miatt egy jóforgalmu **vendéglő** összes berendezésével Földeákon örökáron eladó. Értekezni lehet hátramaradt özvegyével Mojnár György tulajdonossal Földeákon 82 sz. alatt.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek:

Rovatos ivenk,
Számclák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett müintézetét, mely amodern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG
POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hírlapok,
Doktori értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett müintézetében Makón.